

6.-12. Oktober 1982

tîrgul mondial al FOTOGRAFIEI

Conf. Ing. Sylviu Comănescu Hon. EFIAP

Pentru cine nu a vizitat vreodată Photokina, este foarte greu, chiar și după cea mai bună relatare, să-și imagineze ce se petrece acolo.

În adevăr, Photokina reprezintă un superlativ în toate privințele. Începută în 1950, a ajuns acum la a 17-a ediție, datorită unei tradiții instaurate de toți predecesorii săi.

La 5 octombrie 1982, Președintele Republicii Federale Germania, Dl. Prof. Dr. Karl Carstens, deschide oficial acest dublu salon mondial (cultural și comercial) de fotografie, în prezența unei numeroase asistențe, onorându-l cu prezența sa și marcînd astfel și importanța mondială acordată Photokinei.

De la o ediție la alta, Photokina are o evoluție constant ascendentă, ajungînd ca la prezenta să participe ca expozanți cca. 1.200 de firme din 33 de țări de pe toate continentele, cu produse prezentate în 13 hale însumînd cca. 128.000 m.p., reprezentînd o creștere cu 8% față de ediția trecută. Mai mult de 60% dintre expozanți sînt străini, astfel că este prezentă la această manifestare mondială cuasi-totalitatea producției mondiale de specialitate.

Orașul Colonia, gazda Photokinei, în perioada 5-12 oct. a.c., a fost locul de întîlnire a peste 100.000 de invitați - expozanți, vizitatori și ziaristi sosiți din cele 5 continente.

Dl. Norbert Burger - primar general și Președintele Consiliului de Administrație a Societății Saloanelor și Expozițiilor din Colonia, ca și Dl. F.W. Rabenschlag, Președintele Asociației industriei germane de fotografie, în alocuțiunile de deschidere, după ce exprimă salutul organizatorilor către toți cei prezenți în marea sală a Congresului din centrul de Est, remarcă, printre altele, citîm: „Afluența de vizitatori corespunde atracției exercitate de Salon. Multitudinea sugestiilor și informațiilor nu vor trece neobservate. Se propune o paletă largă a ultimelor descoperiri tehnice a acestei arte moderne. Această multitudine de aspecte este cea care definește caracterul unic al Photokinei și a amplitudinii sale. Eforturile firmelor în acest context au o justificare simplă: afacerile” (F.W. Rabenschlag).

Industria mondială a fotografiei a realizat în anul 1981 o cifră de afaceri de ordinul a 26 miliarde dolari, dar nivelul tehnologic și potențialul inovațiilor este încă departe de a fi epuizat, ceea ce explică continuarea avîntului acestei industrii, cum și al cerințelor beneficiarilor de tot felul. Ponderea acestei industrii este concentrată în America, Japonia și Europa. Totodată, trebuie remarcat că cca. 40% din această cifră de afaceri o reprezintă sectorul amatorilor.

Care sînt perspectivele de viitor? Ne dă răspunsul Dl. Rabenschlag, cităm: „Menționez marele potențial de inovații de care este capabilă această ramură. O privire asupra istoriei fotografiei ne va convinge mai bine. A început în anii 40, din cursul secolului trecut, cînd Niépce și Daguerre au realizat primele fotografii. Primele aparate fotografice pentru amatori și-au făcut apariția începînd din 1880, urmare a descoperirii plăcilor uscate cu strat de gelatină cu bromură de argint. Fotografia color actuală, care a început marșul său triumfal în anii 30, își are originea în plăcile autocrome care au apărut în 1907. Aparatul Leica 24 + 36 mm a permis, din 1936, acestui gen de aparate cu filme de 35 mm să se impună. În 1938/39, descoperirea procedurii de difuzare a argintului a servit ca bază la fotografia cu dezvoltare instantanee. Casetele pentru filme și formatele noi, la care se adaugă discul Kodak prezentat cu ocazia acestei Photokine au înlesnit dezvoltarea unei game excepționale de produse, ca și înnulțirea domeniilor de aplicare, fie că se referă la sectorul de amatori sau la cel al fotografiei profesionale. Adug o singură cifră, în 1981, numai cu aceste aparate, amatorii din Republica Federală Germania au făcut 2.600.000.000 de fotografii.

Din toate timpurile, fotografia este sinonimă cu progresul, cu dezvoltarea tehnică. Este rațiunea pentru care nu numai că nu ne temem de dezvoltările tehnice, dar le sîntem chiar tributari. Această constatare se aplică de asemenea, în totalitate, electronicii. Electronica și fotografia - nu constituie

un mariaj cu totul recent! De mulți ani, noi folosim electronica la crearea produselor.

Electronica este folosită de mult timp de asemenea în tehnica aparatelor. Miniaturizarea a fost aplicată în domenii din ce în ce mai numeroase și a permis automatizarea sistemelor de comandă, chiar în ceea ce privește aparatele cele mai ieftine destinate amatorilor.

Am convingerea că, paralel cu tehnica video, sectorul filmelor standard va avea partea lui pe piața fotografică. Procedeele clasice ale fotografiei vor rămîne mult timp încă de nelocuit.

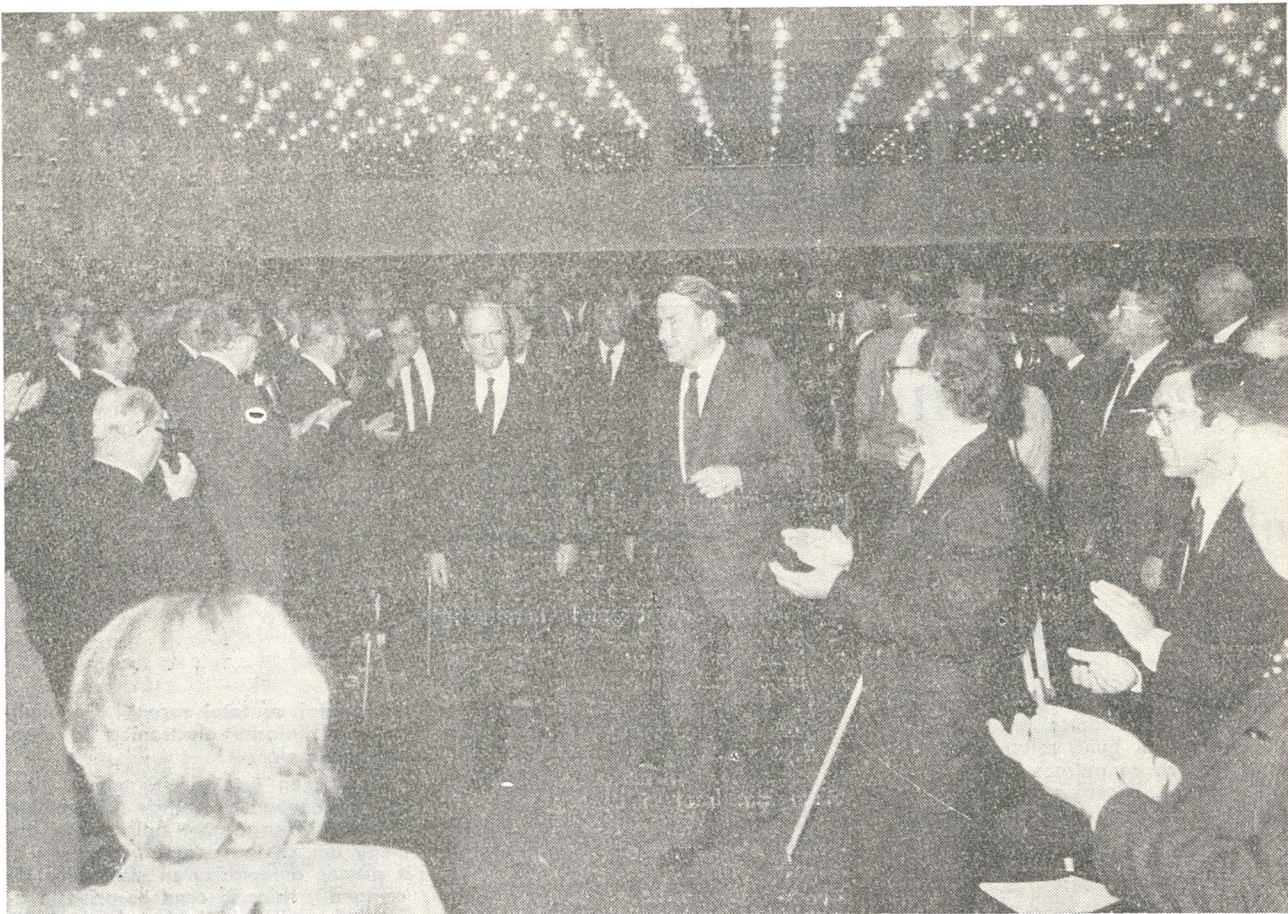
Sînt de aceeași părere cu Dl. Sampar, Vice-Președinte și Director General Kodak, care a declarat recent, cu ocazia unei reuniuni a membrilor asociației noastre: „dacă am fi descoperit mai înainte înregistrarea electronică și numai acum descopeream procedeele cu halogenură de argint, înregistrarea pe film și nu pe cale magnetică ar fi fost considerată ca un mare progres tehnologic”.

Photokina dovedește de o manieră convingătoare cît de mare este interesul pentru fotografie. Veți putea singuri să vă convingeți și chiar în detalii. Iată pentru ce îmi permit să formulez numai cîteva cuvinte în legătură cu tendințele esențiale:

- am semnalat deja noul sistem disc, care va trebui să dea o dată în plus, noi impulsuri fotografiei de amatori. Adug la aceasta o inovație: peliculele pentru diapozitive cu dezvoltare instantanee, care apar prima dată pe piața fotografică. Se descoperă o perfecționare în materie de sensibilitate a peliculelor pentru diapozitive și a filmelor negative, perfecționare datorită ameliorării granulației și a intensității;

- în ceea ce privește sistemele de aparate fotografice, se tinde către un automatism, o simplificare a manevrării lor, ca și către o miniaturizare din ce în ce mai importantă;

- economie de timp, de energie, reducerea costurilor, acestea sînt rezultatele pozitive la care s-a ajuns în efortul de simplificare care se aplică

Directorul General al Societății Saloanelor și Expozițiilor Colonia conducându-l pe președintele R.F. Germania la tribună

de asemenea și peliculelor, hîrtiei, ca și echipamentelor de laborator pentru amatori;

— veți găsi, în fine, nenumărate noutăți în marele sector al accesoriilor.

Menționez faptul că se va descoperi o largă paletă de produse video.

Diversitatea Photokinei actuale este deci bogată și în noutăți. Sînt convins că pretenția de a fi salon mondial al fotografiei este chiar mai legitimă.

Sper că ea va da comerțului noi impulsuri și ne va ajuta la descoperirea unor perspective suplimentare. Noi știm că, atunci cînd intervin dificultăți economice, industria și comerțul sînt deosebit de tributare una alteia și că nu-și pot realiza bine sarcinile lor decît printr-o strînsă colaborare. Această constatare se aplică și altor parteneri comerciali, precum finisoriilor și utilizatorilor. Photokina este eficientă pentru noi toți cu condiția de asemenea de a fi și pentru alții, în special dinafara frontierelor germane.

Colonia reprezintă piața mondială a fotografiei.

Nu restrîng în nici un fel importanța fotografiei ca atare, dar adaug această remarcă: nici un catalog, ilustrat, oricît de voluminos ar fi el, nici un film cît de detaliat ar fi, nu pot înlocui un asemenea salon, care trăiește, în special, prin contacte personale."

Întărînd această ultimă afirmație, Primarul General al orașului Colonia, Dl. Norbert Burger, remarcă, cităm: „Salonul mondial de fotografie rămîne, incontestabil, instrumentul esențial universal al acestei activități din sectorul relațiilor publice”.

În adevăr, pentru actuala Photokină, se redau, în continuare, expozații și firmele reprezentate, grupate pe țări.

Anglia	110
Australia	4
Austria	12
Belgia	17
Brazilia	5
Canada	5
Cehoslovacia	2
R.P. Chineză	1
Danemarca	10
Elveția	45
Finlanda	3
Franța	74
R.F. Germania	462
R.D. Germană	4
Hong-Kong	12
India	2
Irlanda	4
Islanda	1
Israel	1
Italia	84
Jugoslavia	2
Japonia	91
Liechtenstein	3
Norvegia	2
Olanda	39

Polonia	1
Singapore	1
Spania	8
Suedia	6
S.U.A.	172
Ungaria	2
U.R.S.S.	1
Taiwan	5

Din punct de vedere al sectoarelor specializate ale expozațiilor, situația este:

— fotografie	345
— cinematografie	99
— accesorii foto și cine	590
— aparate și sisteme A/V	242
— optică	169
— laboratoare diverse	288
— tehnică de cinema și TV	254
— utilizatori profesionali și prestări servicii	89

Adunînd diferitele cifre, rezultă un număr mai mare decît cel al expozațiilor, fiindcă numeroși expozații au programe de producție acoperind mai multe sectoare specializate.

Într-o prezentare restrînsă, vom redă în continuare unele noutăți, numai din domeniul foto, care au atras atenția în mod special.

Aparate cu vizor clasic. În categoria acestor aparate, se evidențiază în primul rând aparatul Kodak cu film color în formă de disc. Folosirea lui este de o simplitate elementară, în sensul că nu este necesară decât cadrarea imaginii și apoi apăsarea pe declanșator. Este fabricată o gamă de 4 aparate cu diferite perfecționări. Capacitatea unei încărcături pe disc este de 15 cadre. Aparatele determină automat expunerea, declanșarea lămpii fulger electronic – dacă iluminarea ambientă o necesită – și avansarea automată a filmului, grație unui minuscul motor electric funcționând datorită unei noi pile electrice cu lithium care are o durată de viață garantată de 5 ani. Aspectul aparatelor disc este absolut neobișnuit: aparatele sînt mici, aproape ca un pachet de țigări, dar mai plate (cam la jumătatea pachetului de țigări), astfel că un aparat poate încăpea cu ușurință în orice buzunar, chiar și în cel al unei cămăși. Sistemul „film disc” este orientat în special pentru tratament în laboratoare specializate. Au fost necesari cca. 10 ani de studii pentru a pune la punct acest sistem atît de simplificat. Se discută încă de pe acum posibilitatea de vizualizare a imaginilor filmului disc pe un ecran de televiziune cu ajutorul unui dispozitiv apropiat. Pentru introducerea pe piața fotografică a acestor aparate disc, s-a lansat, începînd din 20 septembrie 1982, o primă campanie de publicitate prin presă – în special cea specializată –, prin televiziune ca și prin radio, urmînd ca apoi să înceapă către finele anului acesta, o a doua etapă a acestei campanii. De altfel, la Photokina, într-un stand special, s-a prezentat acest aparat printr-o proiecție multivision pe un ecran semicircular continuu. Au fost utilizate cca. 70 de proiectoare de diapozitive Carousel, proiectare laser, lămpi fulger etc., toate sincronizate electronic și cu sunet. Aparatele, ca și filmele disc, sînt fabricate și de alte firme în afară de Kodak.

În ceea ce privește aparatele compacte de format 35 mm, a căror vânzare este în porgres, este greu să mă fie îmbunătățite, fiindcă dispun deja de un mare confort de utilizare, avînd dispozitive automate de măsură și reglaj, timp de expunere, diafragmă, punere la punct etc. Unele au și lămpi fulger electronic încorporate, ca și motoare de antrenarea filmului și armarea obturatorului, putînd face serii de imagini.

Aparatele Pocket. În primul rînd, se remarcă tendința unei manevrări cît mai simple posibil. Această categorie de aparate este deosebit de importantă, reprezentînd 40% din piața fotografică, astfel că pe plan tehnic au apărut noi perfecționări: transportul automat al filmului, lămpi fulger electronic încorporate, comenzi electronice etc.

Aparate reflex. Două tendințe se profilează în primul plan: măsurarea prin reflexie pe film a expunerii și punerea la punct automată. Aparatele generației trecute, cu dispozitiv de expunere automată, măsurau și memorizau timpul de expunere și diafragma imediat înainte de declanșării, în timp ce noua generație determină expunerea chiar în timpul fotografierii. Dat fiind că toate comenzile se fac prin intermediul unui dispozitiv special, care măsoară lumina reflectată de suprafața filmului și comandă apoi închiderea obturatorului cînd energia luminoasă este suficientă pentru expunere expunerea este întotdeauna corectă. Măsurarea iluminării reflectate poate fi și cea dată de lampa fulger electronic, ceea ce nu era posibil pînă acum.

Cu toate că aparatele reflex oferă deja avantajul geamului mat de punere la punct, dispozitivul automat de punere la punct asigură o rapiditate și o siguranță deosebită, făcîndu-le foarte indicate pentru reportajul fotografic.

Multe aparate sînt în întregime sau numai parțial electronizate, fiind echipate cu afișaj în vizor cu diode luminescente (LED) sau cristale lichide (LCD), permițînd astfel controlul diverselor funcțiuni, a lămpii fulger electronic etc. Acționarea aparatelor este asigurată, la unele, printr-un motor electric încorporat, sau au ca accesoriu cunoscutele „Winder” sau „Drive”.

De asemenea, tot în domeniul afișajului, trebuie menționat și capacul carcasei aparatului, prin care se pot marca pe film unele date ce vor apărea pe fotografie.

Pentru aparatele automate, pilele cu lithium constituie un mare progres, avînd sub un volum foarte mic, o mare energie electrică și o durată de viață putînd ajunge pînă la 5 ani, înainte ca tensiunea să scadă brusc. Aceasta constituie o siguranță în plus în funcționare.

În domeniul obiectivelor sînt prezentate multe superangulare sau tele-obiective cu dispozitiv macro putîndu-se monta cu ușurință pe orice carcasă de aparat. Obiectivele zoom sînt prevăzute cu un nou sistem: blocajul focalei, permițînd o punere la punct perfectă și evitarea tuturor variațiilor involuntare ale manevrării diafragmei. Printre obiectivele reflex sau catadioptrice, sînt unele care permit o închidere a diafragmei după dorință (chiar total).

Sînt de asemenea de remarcat inovațiile în sectorul obiectivelor zoom. Grație noilor calități de sticlă și a unei mecanici mai perfecționate s-a ajuns la rapoarte focale de 3 sau chiar 4 x. Un unicat este obiectivul SMC Pentax Reflex Zoom, care combină construcția catadioptrică cu zoom-ul, avînd drept caracteristici 400–600 mm ca variație focală și luminozitatea 8 la 12. Este deosebit de mic (108 mm lungime) și ușor (730 g). Precizia și calitatea optică este echivalentă cu aceea a tuturor obiectivelor SMC, adică cu tratament multistrat, cu un contrast puternic, dar și cu o corectă balanță a corecției cromatice.

Aparte de format mediu. În cursul ultimilor 15 ani, aceste aparate erau utilizate aproape exclusiv de fotografi profesioniști sau specializați într-un anumit domeniu. De cîtva timp și fotografi amatori solicită asemenea aparate, astfel că unele dintre ele de format 4,5 x 6 cm și 6 x 6 cm au o manevrare tot atît de simplă ca și a aparatelor reflex cu film de 35 mm, fiind automatizate electronic.

Aparate tipic profesionale. Noile modele de aparate de format mare, în special pe banc optic, sînt caracterizate prin construcția modulară lor. Acest sistem se impune din ce în ce mai mult, fiindcă se poate începe cu o investiție mai redusă și treptat să se procure echipamentul suplimentar. Obturatoarele electronice și noile construcții de obiective sînt unele elemente de noutate. Inconvenientul unor astfel de aparate este manevrarea lor oarecum lentă. Pentru scopuri speciale, ca fotografii de arhitectură sau fotografii în exterior, aparatele compacte cu vizor, de formate mari constituie de asemenea o ofertă interesantă, fiindcă le apropie ca manevrare de cele reflex de 35 mm.

Aparatele cu dezvoltare instantanee.

În general, la aceste aparate se găsesc și dispozitive de iluminare artificială, respectiv lămpi fulger cu combustie sau electronice. Expunerea este aproape la toate aparatele, automată, iar la unul de tip reflex și punerea la punct, pe principiul sistemului autofocus – cu reflectarea razelor infraroșii sau ecoului ultrasunetelor (asemănător lilieciilor).

La unele aparate, lampa fulger electronic încorporată, determină automat puterea necesară de iluminat, pentru a obține o fotografie color perfectă în funcție de lumina disponibilă. Pentru noile aparate instantanee, un nou film color de mare sensibilitate (29 DIN) permite rezolvarea cu succes a multor situații de fotografie. În total 40 filme diferite sînt disponibile pentru fotografia instantanee. Din acest sortiment de filme, pentru prima dată filme pentru aparate fotografice de 35 mm sînt disponibile pentru obținerea instantanee de diapozitive color sau alb-negru. Este suficient de a avea o mică cutie de dezvoltare, ca și un dispozitiv de tăiat și montat diapozitivul în ramă care se poate proiecta imediat.

Printre domeniile speciale de aplicare a fotografiei instantanee, se remarcă radiografia instantanee, ca și utilizarea ei în alte domenii medicale. În domeniul științific sau tehnic, fotografia este de asemenea prezentă. Microfotografia se poate realiza cu ușurință aproape la toate microscopul obșnuite.

Printre aparatele speciale prezentate la Photokina, se găsesc și aparate amfibii – complet etanșe – permițînd realizarea mai facilă a fotografierii sub apă, decît cu aparatele introduse în cutie etanșe. Evident că aceste aparate, se pot utiliza cu aceeași ușurință, și în fotografieri obișnuite.

Accesorii foto. În acest sector, diversitatea și numărul accesoriilor în-trece orice imaginație, astfel că o prezentare a lor devine imposibilă.

Sînt filtre, lentile adiționale, lentile de efecte, stativ, genți de protecție – de la cele mai mici la adevărate geamantane de aluminiu, sisteme de clasare și conservare a imaginilor (pozitive, negative, diapozitive etc.), dispozitive de curățat și desprăfuire a clișeelelor, exponometre (unele cu afișare digitală), dispozitivele de iluminare artificială, care acoperă o largă arie de utilitate, de la cele miniaturizate la cele de studiouri etc.

Dacă pentru o parte dintre aceste accesorii nu sînt elemente substanțial modificate de cele cunoscute pînă acum, în schimb la dispozitivele de iluminat ne apar cele mai spectaculoase inovații. Chiar în gama produselor de calitate medie, se remarcă aparatură de reglare a ritmului de fulgere, ca și prezența tiristoarelor în dotarea lor electronică. Tot mai multe lămpi sînt dotate cu reflectoare orientabile, ca la altele să se remarce împărțirea puterii de iluminare în două lămpi: una pentru iluminare difuză de ambianță și alta pentru iluminarea directă a subiectului. În fața ferestrei de lumină a lămpii, se pot adăuga filtre colorate, ca și reflectoare de tip zoom, pentru acordarea fascicolului luminos la unghiul de cîmp al obiectivului aparatului fotografic. De asemenea, există dispozitive cu lampă amovibilă, ceea ce le conferă o multitudine de utilizări (macrofotografiere, corecție de paralaxă etc.), avînd și posibilitatea stingerii automate a lămpii în momentul iluminării expunerii corecte, astfel că se realizează o economie de energie electrică. Există multe lămpi cu iluminare unică, multiplă sau nelimitată, care se pot integra în toate sistemele electronice ale aparatelor reflex automate. Lămpile de calitate superioară sînt cele „vorbitoare”, adică acelea în care toate datele primite și situația de fotografiere sînt luate în considerare în calcul de către calculatorul lămpii, iar rezultatele sînt afișate prin diode luminoase. Între generatoarele și lămpile fulger electronic de studio de putere, sînt numeroase cele de 400 Ws, unele însă ajungînd pînă la 8000 Ws. Evoluția continuă către simplificarea muncii în studio, a condus și la telecomandă prin radiații infraroșii nu numai prin cable. Lămpile mici de studio de 500 Ws, la care generatorul ca și lampa propriu-zisă formează un monobloc, sînt apreciate, fiindcă sînt mai comode în lucru. Tehnica iluminării în general și toate utilajele de studio sînt continuu perfecționate.

Pentru profesioniști, care își prelu-

crează singuri filmele, s-a remarcat o mare abundență de utilaje, începînd cu tăvi și doze de dezvoltat automate și pînă la cele mai sofisticate aparate de mărit pentru formate mari.

Utilaje de laborator. În acest sector, sînt foarte multe articole – aparate și materiale – unele foarte simple, pentru începători, ca și altele sofisticate, pentru profesioniști. Sînt utilaje referitoare la toate operațiile de laborator: de la dezvoltarea peliculelor și pînă la realizarea măririlor color. Amatorii au salutat noul sistem, care permite obținerea de mărimi color pornind de la un diapozitiv color. Se remarcă marea economie de timp și simplitatea de lucru. Este pentru prima dată cînd se pot obține asemenea mărimi fără multe soluții și fără o respectare riguroasă a timpului și temperaturii. Un dispozitiv simplu de lucru realizează copia color într-un interval de timp de 6–15 minute, în funcție de temperatura ambiantă.

Un alt procedeu revoluționar pentru mărimi color este cel care utilizează două componente unice: hîrtie color și un activator. Pentru acest sistem, se lucrează într-o încăpere obișnuită dar fără lumină și un echipament de laborator apropiat, ieftin și ușor de manevrat. După trei minute de activare și încă 3 minute de spălare, mărirea este gata de uscarea și deci de privity.

Aparatele de mărit alb-negru și color, deși unele pușin cam scumpe, răspund totuși unor mari exigențe. Un nou tip de iluminare „flu”, duce la un consum redus de curent electric, iar slaba radiație calorică permite ca lampa să rămînă tot timpul aprinsă, avînd astfel un obturator central. Lampa care echișează aparatul servește în același timp și pentru iluminatul inactinic al laboratorului. S-au prezentat de asemenea aparate de mărit modulare, ca și unele avînd în soclu un sistem de echilibraj cromatic și un temporizator de timp. Au atras atenția capetele color controlate prin microprocesoare, care măsoară culoarea și densitatea filtrului comparativ între valoarea teoretică și cea efectivă și permite un circuit de reglaj complet cu un analizor, marcînd începutul unei noi ere în laboratoare. Ca accesorii pentru laborator, s-au remarcat densitometre, analizoare de culori și temporizatoare de timp. La alte aparate de mărit s-au prezentat sisteme de comandă cu microprocesoare sau cu cvart, avînd totodată și un sistem de memorizare a unor date, permițînd un lucru exact pentru copii în serie. Tăvile pentru soluțiile de lucru, spiralele de dezvoltare, ca și procesoarele răspund la o formulă nouă, permițînd un lucru simplu, economic și cu mare randament. Pentru laboratoarele pro-

fesionale și cele de finisaj, filmele disc constituie preocuparea principală, în această nouă eră a fotografiei de amatori. Discul permite un tratament foarte rațional, susținut de ordinator. În acest sens, sînt prezentate unități modificatoare ale instalațiilor existente ca și mașini noi speciale de mare randament. Pista magnetică prevăzută pe filmele disc permite ajungerea la raționalizarea optimă pentru tirajele comandate, chiar pentru lucrări care pînă acum în sistemele clasice constituiau dificultăți. Pentru alte formate, producătorii au prezentat mașini care să elimine pe cît posibil „strangulările” în lanțul operațiilor complexe ale lucrului (tratamente etc.); este cazul citirii automate a datelor de comandă la primirea comenzilor, ca și a facturărilor, toate fiind opera automatizate. În ceea ce privește procesele de reciclaj, noi metode au fost puse la punct cu rășini schimbătoare de ioni care vor permite în viitorul apropiat, de a reduce sensibil poluarea apelor uzate provenite de la tratamentele chimice. S-au remarcat de asemenea, instalații de recuperare a argintului nu numai din băile de fixaj și spălare, ci și din cele de albire. Instalațiile menționate sînt comandate de microprocesoare prin intermediul unor detectoare speciale. Intensitatea curentului de electroliză, ca și durata de lucru sînt în funcție de cantitatea de argint conținută în soluții. Oferta la Photokina a cuprins și băi fotografice cu durată lungă și stabilizate, prezentînd mari avantaje pentru marile laboratoare.

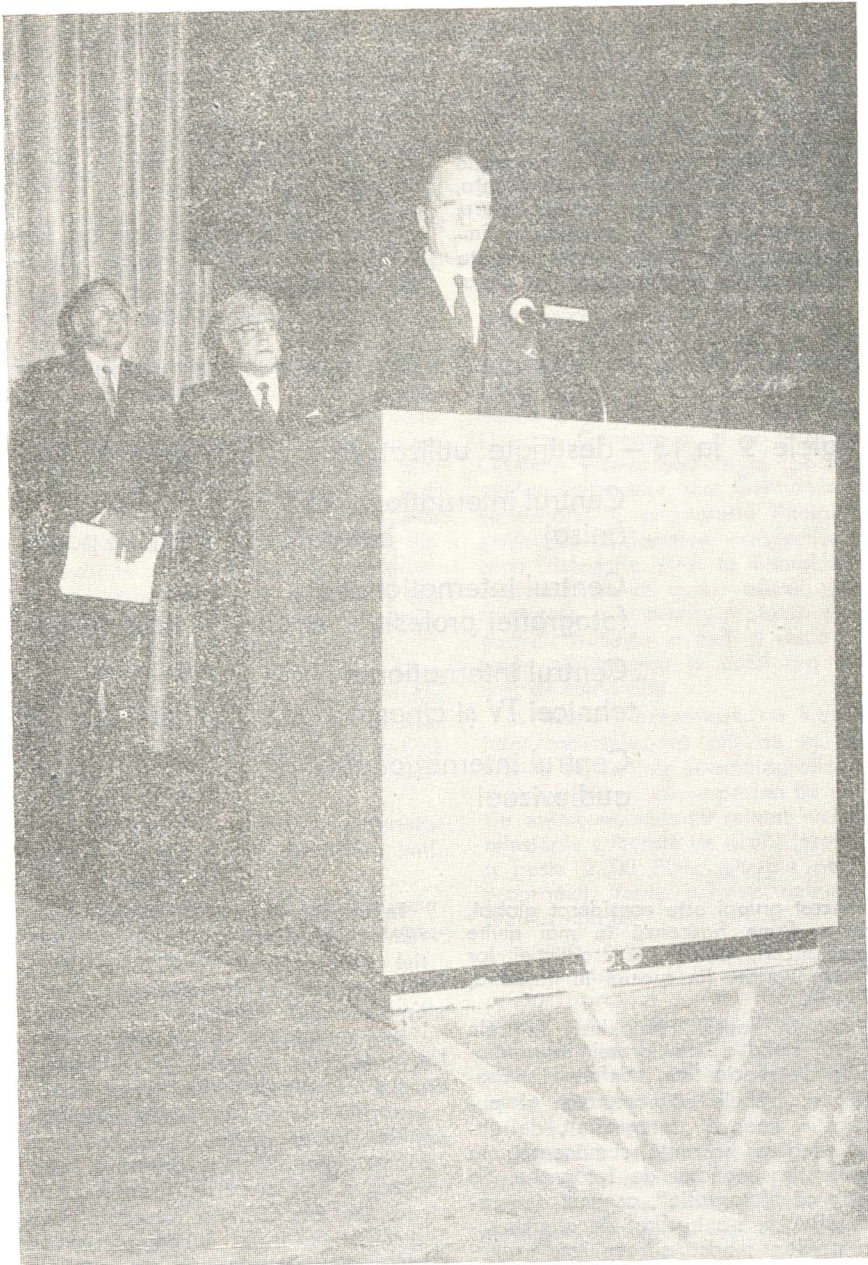
Limita între materialul de tratament pentru laboratorul profesional și cel de amator se estompează tot mai mult. Multe articole pentru laboratorul profesional sînt propuse la asemenea prețuri, încît devin interesante și pentru amatori. Invers, unele materiale destinate amatorilor, prin perfecționările actuale – adesea automatizări – convin în mare măsură și profesioniștilor.

În afara celor trei posibilități de lucru actuale, și anume în laboratoarele profesionale, cele de finisaj și cele de amatori, se profilează un nou gen de laborator – cel în magazin. Un mic laborator complet automatizat, instalat în incinta unui magazin realizează copii color în maximum 1 oră, în prezența clientului. Se utilizează tratamente foarte simple, bazate pe procedeu de difuzie coloranților.

În mod practic, la această ediție a Photokinei au fost prezenți toți producătorii de asemenea utilaje, toți considerînd această manifestare ca evenimentul cel mai important al anului (ca. 16.000 m.p. de standuri, cu 151 firme din 13 țări).

Utilizarea imaginilor. Proiectoarele de diapozitive ocupă de asemenea un loc important în ofertele de la Photokina, atât în formatul 24×36 cm, ca și în cele mai mari: $4,5 \times 6$ cm și 6×6 cm, simple sau automate. S-au remarcat aparatele automate prevăzute cu un sistem special de luminare încă mai puternică și cu obiective de proiecție de mare calitate, furnizând o proiecție foarte clară și mai contrastată. Cel mai adesea, proiectoarele sînt echipate cu sisteme de comandă cu microprocesoare, cu sisteme autofocus și comandă la distanță cu raze infraroșii. În același timp, în timpul proiecției, se poate evita pauza neagră, iar la cele cu monitor se poate „vedea” și diapozitivul ce urmează a fi proiectat. În cazul panii lămpii, un dispozitiv special asigură schimbarea instantanee a lămpii cu cea de rezervă. La altele, s-a prevăzut și un triac, încorporat, permițînd racordarea la dispozitivul de „fendu enchainé”. Un nou sistem de magazin de mare capacitate (100 DIA) și din care chiar prin răsturnare nu cad diapozitivele, vine să înlocuiască sistemele existente. Un dezavantaj: în acest magazin nu intră diapozitive în rame mai groase de 2 mm. Adaptînd noi dispozitive complementare la proiectorul de diapozitive acesta se poate transforma în aparat de mărit sau de copiat diapozitive, chiar pe o peliculă cu dezvoltare instantanee și fără întreruperea proiecției propriu-zise.

Audio-vizual este un domeniu vast, greu de delimitat datorită amploarei pe care o ia, din ce în ce mai mare, ajungînd pînă la această relativ nouă formă de expresie – multivision, în paralel cu sectorul video particular. Sînt prezentate un mare număr de aparate de comandă și sincronizare pe bază de program. O altă problemă este aceea a realizării diapozitivelor pentru proiecția multivision, mai ales atunci cînd din mai multe diapozitive trebuie să apară o singură imagine globală. Aparatele interesante rezolvă relativ simplu dificultățile ajustării diapozitivelor pentru montajul imaginii globale. Marile proiecții spectaculare în multivision, care și-au pierdut puțin din importanță datorită marelui consum de material, rămîn totuși în atenția publicului, atunci cînd sînt și bine făcute. Pentru multivision, ne gîndim de obicei la un mare ecran de proiecție ca și la multe proiectoare, dar, sigur, un multivision se poate limita și numai la cîteva proiectoare (6-8); este tocmai cazul numeroaselor oferte de unități multivision mici, ale căror spectacole, sigur spun totuși mult mai mult decît o proiecție obișnuită, chiar prevăzută cu „fendu enchainé”. Sistemele simple și în special cel cu două proiectoare în „fendu enchainé” devin din ce în ce mai populare prin simplitatea de realizare în raport cu efectul produs. De altfel, în paralel și simplul montaj sonorizat cu un singur proiector își are adepții săi, fiind utilizat în expoziții, publicitate, industrie etc.

Președintele Republicii Federale Germania Prof. Dr. Karl Carstens rostind cuvîntul de deschidere la Photokina din Octombrie '82

Un alt sector îl reprezintă retroproiectoarele în valiză sau pe ecran, mari cu sincronizatoare și cu sunet (case-tofoane) și care au mare succes datorită marii varietăți de exponate. Pentru proiecțiile de mari dimensiuni se oferă multe proiectoare de diapozitive cu lămpi de xenon.

Sînt prezentate nenumărate sisteme pentru clasarea și arhivarea fotografiilor și diapozitivelor: albume foto de concepție noi, cu foi autocolante, ca și accesorii de lipit fotografii pe carton, pe lemn, pe plastic, pe metal etc. Rame de tot felul vin să completeze ofertele acestui domeniu al utilizării fotografiilor.

Cu toate că prin comparație, sectorul marelui public și cel al amatorilor este foarte numeros și reprezintă ponderea cea mai mare a fotografiei, totuși și profesioniștii își au importanța lor prin consumul mare de materiale fotosensibile și utilaje scumpe. De exemplu, în R.F. Germania sînt

înscrise cca. 4000 de ateliere foto, care în anul 1981 au avut o cifră de afaceri de cca. 1.000.000.000 DM, din care cca. 1/3 numai pentru portrete în culori, iar restul pentru fotografia publicitară și de modă. În afara acestora, există fotografii independenți, neînscrși, fotoreporterii liberi profesioniști, ca și profesioniștii din industrie și institutele științifice. Se apreciază că cca. 2,5% din cifra de afaceri a lor este destinată continutului modernizării a atelierelor și echipamentelor foto. Exemple asemănătoare se găsesc și în alte țări ca Statele Unite, Franța etc. În ansamblu, cifra de afaceri a fotografiei în R.F. Germania este de cca. 10.000.000.000 DM, din care aproape 1/2 este cea a tuturor profesioniștilor. Piața fotografiei profesionale, care are o creștere anuală de 4% se extinde treptat în toate domeniile activității omenești. Cu 26 milioane de aparate foto, R.F. Germania deține un sfert din totalul European. În

anul trecut s-au vândut 3,3 milioane de aparate foto, din care 4% de format de buzunar și 20% cu dezvoltare instantanee. 30 de milioane de persoane fac fotografii (din care 6 milioane amatori activi), consumând 110 milioane de filme reprezentând 1,65 miliarde imagini. Și în Franța, este o situație oarecum asemănătoare, constatându-se aici o creștere a importului cu cca. 13% (valoric, Franța nefiind mare producătoare de apa-

rate, atingând în 1981 cifra de 2,5 milioane de aparate, ca urmare a aceleiași pătrunderi a fotografiei în toate domeniile activității omenești).

Privind în ansamblu situația mondială a fotografiei, se remarcă că nu a fost influențată prea mult de recesiunea mondială.

În ceea ce privește prezentarea spațială, cea de a 17-a ediție a Photokinei a fost astfel :

Halele 1 la 8 – destinate revinzătorilor și producătorilor foto-cine

Halele 9 la 13 – destinate utilizatorilor profesioniști astfel :

Centrul internațional de finisaj halele 9, 10, 11 și 12 parter

Centrul internațional al fotografiei profesionale hala 12 etaj

Centrul internațional al tehnicii TV și cinema hala 13 parter

Centrul internațional audiovizual hala 13 etaj

Acest grupaj este considerat global, multe firme figurează în mai multe specializări, datorită producției lor foarte variate (în special în halele 6, 7 și 8).

Tot în cadrul Photokinei, la cele două standuri ale presei internaționale de specialitate, conform listei anexate, trebuie să remarcăm și publicația noastră „fotografia”, de altfel singura prezență românească la acest târg mondial de fotografie. Se pare că „fotografia”, organul de presă al AAF, s-a bucurat de atenția vizitatorilor, fiindcă s-a epuizat printre primele, deși au fost puse la dispoziția centrelor peste 80 de exemplare.

Pentru cel de al doilea aspect al Photokinei – cel cultural – Dl. Norbert Burger, primarul principal și Președintele Consiliului de Administrație al Societății Saloanelor și Expozițiilor din Colonia, cu ocazia deschiderii a spus (cităm) :

„Expozițiile de fotografii și proiectiile internaționale care se prezintă în „Kunsthalle” din Colonia au o evidentă importanță în acest context. Sînt prezentate acolo opere ale unor maeștri ai fotografiei, care se bucură de un renume internațional, precum și acelea ale tinerilor amatori cu talent. Toate aceste opere arată într-un mod remarcabil întinderea domeniului de aplicare a fotografiei, fie că este vorba de a traduce simplitatea evenimentelor zilnice sau de momente pasionante ale vieții, ca imagini de presă, de publicitate, de tehnică sau știință. Se adaugă la acestea și cele 33 de expoziții de fotografii organizate în galeriile, muzeele, instituțiile culturale și așezăminte publice”.

În adevăr, la Kunsthalle, se poate remarca în primul rînd expoziția cu titlul „Fotografia de la 1922 la 1982”, realizată de 18 fotografi din 7 țări pe 5 categorii de teme.

Selecția care se prezintă a fost făcută dintr-un număr mare de lucrări, astfel că a fost posibilă constituirea expoziției numai cu lucrări originale și de mare calitate, ceea ce face să merite calificativul de unică în acest gen. La fiecare temă sînt 3 autori, care au cca. 35 de fotografii. Evident că vizitatorul va putea remarca interesante curente paralele sau antagoniste. Fotografiiile cele mai vechi fac deja parte din patrimoniul de valori sigure ale istoriei acestei arte. Fotografiiile mai recente, din contră, pot fi considerate ca încurajante și reprezentative pentru fotografia contemporană. Tocmai în suprapunerea interesantelor subiecte și a diverselor stiluri rezidă în final importanța și atracția acestei expoziții. Cele 5 teme sînt următoarele :

– **Realitate și subiectivitate.** Reprezentarea subiectivă a realității este aceea ce caracterizează expresia creativă a unor fotografi, totuși diferiți, ca Otto Steinert (R.F. Germania), Walter Peterhans (R.F. Germania) și John Batho (Franța).

Otto Steinert împletește creativitatea cu perfecțiunea tehnică, tinzînd să atingă o creație fotografică absolută.

Peterhans este mai ales cunoscut prin activitatea sa la Bauhaus, iar naturile sale moarte, ca și portretele fotografiile publicitare, sînt considerate ca apogeul precoce al fotografiilor aplicate.

John Batho folosește obiectele și materialele pentru a crea cu totul subiectiv compoziții independente ale căror culori și forme sînt dezbărate de toate semnificațiile reale.

– **Femeile în lumină.** Senzualitate, abstracție și stare de semi-conștiență pot fi considerate ca definitorii pentru diferențierea nudurilor lui Franticek Driitol (R.S. Cehoslovacă), Paul Outerbridge (S.U.A.) și Helmut Newton. Modulurile lor de reprezentare personifică trei generații de nuduri fotografice ale secolului XX.

Franticek Driitol, în cursul celor 30 de ani ai perioadei sale de creație, a practicat un stil foarte personal de nud fotografic, puternic influențat de cubism cu abstracții luminoase.

Paul Outerbridge se interesează de fotografia de nud în anii '930; modelele sale sînt femei frumoase, tinere și zvelte, subliniind machiajul și accesorii prin culorile intense.

Helmut Newton s-a bucurat de succes datorită capacității sale de vizualizare perfectă, grație fotografiei, a rîvnirilor incipiente, a nostalgiilor secrete și a viselor. Manechinele corespund, fără îndoială, spiritului timpului său

– **Realitatea neobișnuită.** Această prezentare este consacrată lucrărilor a trei mari fotografi americani, specializați în peisaje și natură, care în zilele noastre sînt considerați drept clasici ai fotografiei : Edward Weston, Frederick Sommer și Ansel Adams. Celebrul „Center of Creative Photography” al Universității Tucson, din Arizona, a selecționat fotografiile a acestei prezentări. Fiecare din acești fotografi, care au multe puncte comune, creează imagini care depășesc simpla reprezentare a temelor. Lucrările lor nu sînt nici abstracțiuni și nici simboluri, ci sînt de fapt prefacerea afectivă a unei scene, cu repere constituite pe locul efectiv al realității.

– **Semne și momente ale timpului.** Principalele teme ale lui Friedrich Seidenstücker (R.F. Germania), Robert Frank (S.U.A.) și Timm Rautert (R.F. Germania) sînt copiii și problemele lor, realitatea banală a vieții cotidiene, departe de fapte prestigioase și de importanță politică.

Friedrich Seidenstücker constituie un exemplu rar de fotograf cronicar. Este interesat de copii pe străzile din Berlin și reușește să-i surprindă, în momente caracteristice, cel mai adesea cu mare realism și humor.

Robert Frank este considerat ca un observator atent al vieții cotidiene, dar niciodată jignitor, deși cu simț înăscut de critică a civilizației noastre.

Timm Rautert este elevul lui Steinert și unul dintre puținii reprezentanți ai fotografiei social-documentare angajate.

- **Construirea realității.** Autorii Charles Scheeler (S.U.A.), Luigi Ghirri (Italia) și André Thijssen (Olanda) au descoperit arta lor în fotografia de construcții, plecând de la structuri arhitecturale. Odată cu schimbarea generației în cursul ultimilor 60 de ani, se intensifică elementul abstract, se evidențiază dezvoltarea ideilor, se transformă mediul înconjurător, iar fotografia devine un puternic mijloc de expresie. Rezultatele cit și formele lor diferă foarte mult prin filozofia fiecăruia.

Charles Scheeler are o perioadă de creație, în epoca funcționalismului în artă. Crezând în forme clare, geometrice, ca și în expresia modului de viață contemporan din Statele Unite, el vede în progresul industrial și în frumusețea mecanizării, transformările creativității americane.

Luigi Ghirri nu crede deloc în reprezentarea realității pure. Lumea imitărilor sale se bucură de o compoziție discretă a cadrului. Pentru el, imaginea neobișnuită este fără importanță; realizează serii de imagini, făcând alegerea din sute de diapozitive.

André Thijssen utilizează fragmente de fotografii pentru a crea noi imagini. Se interesează numai de efectul emoțional pentru stimulare și emoție.

- **Etichete ale naturii.** Lucrările realizate de Sadayoushi Shiotani (Japonia), Jean Diezsaide (Franța) și Eliot Porter (S.U.A.) sînt vaste peisaje, ca și mici detalii, toate caracterizate printr-o precisă observare.

Sadayoshi Shiotani, împletind un mod de percepție occidental al picturii începutului secolului XIX cu concepțiile clasice ale picturii japoneze, obține remarcabile imagini poetice.

Eliot Porter este acum fotograf al american cel mai cunoscut pentru peisajele sale. Este cucerit de frumusețea, încântarea și sublimul Lumii noi, dar arată de asemenea, într-un mod foarte profund, secretul universului organic.

Jean Diezsaide ne prezintă, cu mare claritate, caracteristicile jocului de lumini și umbre. Subiectele simple - ca o frunză izolată, un trunchi de copac tăiat, o pană etc. au pentru el o mare forță de atracție estetică și arată propria lor calitate expresivă, aproape de meditația fotografică.

În completarea acestei mărețe expoziții, se prezintă și realizările actuale ale amatorilor fotografi din Republica Federală Germania, într-o expoziție cu titlul „Diafragma”, ca urmare a unui vast concurs fotografic care a durat 2 ani și a fost organizat de 229 cotidiane germane. Din totalul de cca. 45.000 de lucrări, juriul a selecționat 150 de fotografii alb-negru și color.

Cel mai mare concurs german pentru tineret, avînd tema: „Instantanee: universul meu” a fost organizat cu ocazia Photokinei. S-au primit cca. 70.000 de fotografii (cifră record). Un juriu compus din vechi cîștigători ai ediției precedente a desemnat pe cei 158 de laureați, ale căror lucrări sînt prezentate într-o expoziție la Kunst-halle, după care va fi itinerată în R.F. Germania.

Fotografiile în alb și negru reprezintă 25% din primiri, iar diapozitivele 40%. Cea mai mare participare a fost a categoriei 19-25 ani, cu cca. 50%, iar categoria 15-18 ani - cca. 40%. Premiile au fost înmîinate cu ocazia deschiderii oficiale a Photokinei, de însuși Președintele Republicii Federale Germania Prof. Dr. Karl Carstens. Primii laureați au primit ca premiu, în afara obeliscului Photokinei și a certificatului respectiv, și o călătorie gratuită la festivalul fotografic de la Arles din sudul Franței.

Cu ocazia Photokinei, au avut loc, în paralel, și trei Congrese specializate. Programele paralele au fost adaptate importanței crescînde a tuturor domeniilor Photokinei, care reclamă mai multe informații și prezintă cele mai noi inovații. Cele trei Congrese sînt prevăzute pe grupe precise și se adresează utilizatorilor din economie, administrație și știință și formație profesionale. Programul cuprinde:

- Zilele practicii audiovizuale 82 - mijloacele audiovizuale în economie și în gestiune, organizate în colaborare cu Asociația Industriei fotografice germane și Institutul Economiei Germane.

- Congresul fotografiei și cinematografiei școlare și cea de a 13-a întrînire a pedagogilor.

- Adunarea anuală științifică a membrilor Societății germane de fotografie și teledetecție.

De asemenea, pe toată durata Photokinei, s-a desfășurat și Festivalul Internațional Audiovizual, iar pentru informarea mai amplă s-au organizat peste 15 conferințe de presă, de către diferiți expozanți.

La acțiunea „Photo Art 1”, inițiată tot de Photokina și organizată de „Kunstverein”, în orașul Colonia, în același timp, 33 de galerii notorii de artă fotografică din 9 țări, au prezentat lucrări realizate în tehnici diferite, majoritatea dintre cele ale secolului

XX. În felul acesta organizatorii au adus un omagiu acestor galerii (13 din S.U.A., 7 din R.F. Germania, 5 din Franța, 3 din Olanda, 1 din Belgia, 1 din Italia, 1 din Japonia, 1 din Austria și 1 din Suedia) pentru rolul lor în promovarea fotografiei și, în special, între tinerii fotografi.

În materialele de presă editate de Serviciul de presă al Societății Saloanelor și Expozițiilor din Colonia, în comunicarea de presă Nr. 153/982, se remarcă acordarea titlului de Membru de Onoare al Asociației Artiștilor Fotografi din Republica Socialistă România D-lui Dipl. Kfm. Dieter Ebert, Director General, și D-lui Prof. Fritz Gruber, Vice-președinte al Societății pentru Fotografie din Germania, întemeietorul și promotorul Photokinei. Înmînarea diplomelor respective de către delegația AAF la Photokina a avut loc într-un cadru oficial. După festivitate, s-a oferit o „tuică de onoare”. Aceasta a fost a doua prezență românească la acest tîrg mondial de fotografie.

În această prezentare nu s-au relatat aspectele, tot atît de multiple, privind exponatele cinematografice, video și audiovizuale - partea de sunet. De asemenea nu s-au relatat nici manifestările culturale de profil (proiecția a peste 2.000 filme grupate pe trei programe), toate acestea nefiind în atenția noastră.

În încheiere, revenim la discursul de deschidere al D-lui Norbert Burger, primar principal și Președinte al Consiliului de Administrație al Societății Saloanelor și Expozițiilor din Colonia care, sintetizînd cel mai bine această mare manifestare mondială, a spus, (cităm):

„Cred că orașul Colonia are dreptul să se revendice a fi o capitală deosebită - aceea a fotografiei, fiindcă termenii de fotografie și Photokina sînt două concepte strîns legate și indisolubile”.

publicații de specialitate expuse la standul presei internaționale de la Photokina (1982)

AUSTRALIA

Industrial & Commercial Photography

AUSTRIA

Filmkunst

BRAZILIA

atualidades CINOTICA ;
FOTOPTICA ;
iris FOTOGRAFIA VIDEO SOM ;

BELGIA

Camera + Professional
Photo Magazine
FOCALE
Special Video

DANEMARCA

FOTO

ELVEȚIA	film + foto PHOTO Schweizerische PHOTO Rundschau	REPUBLICA FEDERALĂ GERMANIA	amateur fotografie Blickpunkt Canon Fernseh & kino Technik film-echo/Filmwoche/filmblätter film + Video Film & TV Kameraman FOTOGRAFIE Foto Wirtschaft INPHO der Fotomarkt LEICA Fotografie MFM Moderne Fototechnik Photo blätter Photo Presse PROFIFOTO schmalfilm + videofilmen Tier + Natur Fotografie VIDEOGRAFIE Video & Film Praxis Video-Zeitung
FINLANDA	aktuell fotografi INSINÖÖRIUUTISET' kameralehti KUVA & AANI		
FRANȚA	Chasseur d'Images LE PHOTOGRAPHE PHOTO magazine Photo work Sonovision		
HONG KONG	– PHOTOG Photo & Camera Review		
ITALIA	elettroradio Informazioni fotografare Rivista tecnica di Cinematografia		
JAPONIA	Camerart JCTN – Japan Camera Trade News Photo International		
JUGOSLAVIA	Foto Kino Revija	REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA	Fotografia
MAREA BRITANIE	amateur photographer camera CAMERA WEEKLY CENTANEWS The Journal of AUDIOVISUAL MEDIA IN MEDICINE The PHOTOGRAPHER Practical Photography SLR Camera Which Camera ?	SPANIA	AF – Arte Fotografico
OLANDA	FOTO DOKA	STATELE UNITE ALE AMERICII	American Cinematographer American Photographer Camera Arts IBE – International Broadcast PHOTOGRAPHY ANNUAL PHOTOGRAPHY DIRECTORY & BUYING GUIDE Photo Marketing POPULAR PHOTOGRAPHY SMPTE Journal Video Marketing Newsweek International
REPUBLICA DEMOCRATĂ GERMANĂ	BILD UND TON FOTOGRAFIE FOTOKINO magazin	SUEDIA	blåsticket FOTO